

XXII. Naisten työtupa.

Naisten työtuvan johtokunnan toiminnastaan vuonna 1932 antama selonteko oli seuraava:

Johtokunnan kokoonpano ja toiminta. Kokouksessaan tammikuun 9 p:nä 1932 kaupunginhallitus valitsi entiset jäsenet työtuvan johtokuntaan, johon siis kertomusvuonna kuuluivat lakitieteenkandidaatti, pankinjohtaja E. Hj. Rydman puheenjohtajana, toimistonjohtaja J. E. Janatuinen varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä posliiniteknikko A. G. Nyman, toimittaja M. Ollonqvist ja tarkastaja M. Sillanpää. Sihteerinä toimi työtuvan toimintaohjeiden mukaisesti toimitusjohtaja P. E. Kiljunen.

Kertomusvuoden aikana johtokunta kokoontui 20 kertaa, jolloin käsiteltiin 104 asiaa; niistä merkittiin pöytäkirjoihin 133 pykälää. Huomattavin osa käsitellyistä asioista koski tavanmukaisia työtuvan toiminnassa esiintyviä käytännöllisiä, juoksevia asioita, kuten kaupunginhallituksen päätösten täytäntöönpanoa, töiden suunnitteluja, työnhankintoja, ammattikurssien suunnitteluja ja niiden järjestämistä y. m. Johtokunta kävi myöskin tarkastamassa sekä työtuvan että ammattikurssien toimintaa. Kertomusvuonna käsitellyistä tärkeimmistä asioista mainittakoon seuraavat:

Kokouksessaan elokuun 30 p:nä johtokunta käsitteli ja hyväksyi työtuvan vuoden 1933 talousarvioehdotuksen, joka päättyi 550,000 markan suuruiseen vajaukseen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi sen kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti vähennettynä 35,000 markkaa eli 515,000 markkaan, määrärahan ollessa 500,000 markkaa vuonna 1932. Samalla kaupunginvaltuusto kaupunginhallituksen ehdotuksesta merkitsi talousarvioon 2,500,000 markan suuruisen määrärahan naisten opinto- ja ammattikurssien varalta kaupunginhallituksen käytettäväksi.

Työtuvan toiminta ja talous. Työtupa pidettiin kesällä suljettuna heinäkuun 4 p:stä elokuun 7 p:ään, jona aikana työntekijöille maksettiin lain edellyttämä kesälomapalkka; samaksi ajaksi järjestettiin henkilökunnan kesäloimat.

Työtuvassa työskennelleiden lukumäärä kunkin kuukauden alussa sekä heidän yhteenlaskettu työtuntimääränsä kunkin kuukautena näkyy alla olevasta yhdistelmästä:

	Työntekijöitä.	Työtunteja.		Työntekijöitä.	Työtunteja.
Tammikuu	123	18,861.5	Heinäkuu	—	—
Helmikuu	115	19,440.0	Elokuu	109	18,096.5
Maaliskuu	112	16,848.5	Syyskuu	113	19,850.0
Huhtikuu	128	26,788.0	Lokakuu	107	18,173.0
Toukokuu	124	19,983.5	Marraskuu	106	18,111.5
Kesäkuu	120	26,211.5	Joulukuu	106	22,196.0

Keskimäärin päivää kohden oli työtuvassa työskenteleviä kertomusvuonna 115. Työtuntien lukumäärä nousi 224,560:een, joista maksettiin työpalkkaa kaikkiaan 783,519:60 markkaa. Kotonaan työskenteleville maksettiin sitä paitsi 13,674: 60 markkaa. Kesälomapalkkoja annettiin 18,772:50 markkaa ja avustuksia 2,039: 95 markkaa, joten työtuvan kirjoissa oleville työntekijöille vuonna 1932 suoritettut palkat nousivat yhteensä 818,006: 65 markkaan. Palkkojen jakaantuminen työn laadun mukaan näkyy seuraavasta:

Vuosi- neljännes.	Työtuvassa suoritetuista				Työläisten ko- tonaan suori- tamista töistä maksettuja urakkapalk- koja.	Maksettuja työpalkkoja kaikkiaan.					
	varsinaisista töistä maksettuja		erikoistöistä maksettuja								
	tuntipalkkoja.	urakkapalk- koja.	tuntipalkkoja.	tuntipalkkoja.							
M a r k k a a j a p e n n i ä.											
I	75,534	70	103,441	20	6,447	50	3,499	45	190,922	85	
II	96,841	45	154,001	20	8,891	25	4,805	25	264,539	15	
III	56,738	35	67,191	30	4,575	25	2,398	50	130,903	40	
IV.....	67,836	70	133,114	05	6,906	65	2,971	40	210,828	80	
Koko vuosi	296,951	20	459,747	75	26,820	65	13,674	60	797,194	20	
K e s k i m ä ä r ä i n e n t u n t i p a l k k a , S m k .											
	3	08	3	78	4	12	

Tapaturmaisesti loukkaantui vuoden kuluessa eräs työtuvan työntekijä, joka liukastui kadulla työhön tullessaan saaden lievän aivotärähdyksen, sekä talouskurssilainen, joka uudenvuodenaattona kursseille tullessaan jäi auton alle saaden vaikeahkoja ruhjevammoja.

Alla olevasta yhdistelmästä käy selville työtuvan tulot ja menot kertomusvuonna:

Tulot.	Smk.	Menot.	Smk.
Kaupungin myöntämä määräraha	418,022: 85	Työ- ja kesälomapalkat	818,006: 65
Tuloja tehdyistä töistä: puolustusministeriölle	136,247: 45	Henkilökunnan palkat ...	145,252: 50
suojeluskunnalle	74,204: 10	Vuokrat	70,000: —
kansakouluille	310,842: 90	Sähkö	47,190: 50
sairaaloille	249,402: 75	Konekorjaukset	12,952: 35
köyhäinlaitokselle	146,339: 90	Kaluston osto ja kun-	
muille kunnan laitok-		nossapito	25,380: 10
sille	44,488: —	Työainekustannukset ...	752,429: 90
muilla laskuilla saatuja	80,992: 05	Kansliamenot	115,959: 30
käteisiä	362,779: 35	Ilmoituskulut y.m.s.....	5,570: 90
hallissa myydyistä tuot-		Hallin myymälän menot	23,723: 25
teista	191,655: —	Sekalaiset menot	51,624: 80
Vuosialennusta	32,780: 95		
Erotus alottavan ja päät-			
tyvän saldon välillä ...	20,334: 95		
	<u>Yhteensä 2,068,090: 25</u>		<u>Yhteensä 2,068,090: 25</u>

Vuoden 1932 talousarvioon oli kaupunginvaltuusto naisten työtuvan varalta merkinnyt 500,000 markan suuruisen määrärahan, josta käytettiin 418,022: 85 markkaa; säästökäsi jäi siis 81,977: 15 markkaa.

Määrärahasta nostettua määrää lukuunottamatta oli työtuvalla kertomusvuoden aikana tuloja yhteensä 1,629,732: 45 markkaa, vastaten 1,347,912

markkaa vuonna 1931. Tästä määrästä saatiin puolustusministeriöltä ja suojeluskuntain yliesikunnalta työpalkkoina 210,451: 55 markkaa vastaavan määrän ollessa 160,004: 15 markkaa vuonna 1931. Työntekijöille maksetut palkat kesälomapalkkoineen olivat yhteensä 818,006: 65 markkaa, joten työtuvan bruttotulot olivat 811,725: 80 markkaa suuremmat kuin maksetut työpalkat. Työtuvan tulot tekivät 78.8 % kokonaismenoista.

Tilinpäätöksen suhteen on huomattava, että työtuvan kalustoarvot edelliseen vuoteen verraten lisääntyivät 73,460: 65 markkaa, johon sisältyy hankittujen uusien koneiden ja kalustojen arvo, 25,380: 10 markkaa. Työtuvan todellinen tappio oli 344,054: 20 markkaa oltuaan 256,268: 17 markkaa vuonna 1931. Työtuvan varat per joulukuun 31 p:nä 1932 laadittujen kalustoluetteloiden mukaan olivat 1,045,587: 38 markkaa.

Johtokunnan palkkiot tekivät 6,640 markkaa vastaten 11,020 markkaa vuonna 1931.

Tilausten hankinta ja tuotteiden myynti. Vallitsevasta lamakaudesta huolimatta onnistuttiin työtupaan saamaan huomattavasti yksityisten henkilöiden tilauksia, jotka tuottivat suurimman osan kaikista tuloista. Muista tuloryhmistä olivat edelleen seuraavat tärkeimmät: hankinnat puolustusministeriölle, suojeluskuntain yliesikunnalle, kaupungin kansakouluille, sairaaloille ja köyhäinhoidon avustuskansliolle. Varastotyötä pyrittiin mahdollisuuden mukaan välttämään ja mikäli sellaisia tuotteita valmistettiin, ne tehtiin käytännöllistä tarvetta silmälläpitäen ja myytiin ammattikursseilla valmistettujen tuotteiden kanssa toimeenpannuissa myyjäisissä tai lähetettiin hallimyyvälään myytäväksi.

Sekä työtuvassa että ammattikursseilla yhä lisääntyvän tuotannon vuoksi olisi suunnittelun alaisena olevan, muiden samaan tapaan toimivien kaupungin tuotannollisten laitosten kanssa perustettavan yhteisen myymälän aikaansaaminen erittäin tärkeätä samalla kun olisi toivottavaa, että kaupungin kaikki laitokset, jotka kuluttavat sellaisia tuotteita, joita työtuvassa voidaan valmistaa, antaisivat tilauksensa työtuvan toimitettaviksi.

Vuositulokseen vaikutti epäedullisesti, paitsi että työtuvan työntekijäin lukumäärä työttömyyden johdosta entisestään lisääntyi samalla kun tuotteiden menekkiä ei voitu vastaavasti lisätä, etenkin se, että puolustusministeriön hankinnoista saadut hinnat suhteettomasti alenivat entisestään.

Työttömyys naisten keskuudessa oli kertomusvuonna edelleen suuri, saavuttaen syyspuolella vuotta suuremman laajuuden kuin koskaan aikaisemmin; työttömien naisten lukumäärä oli melkein kaksinkertaisesti lisääntynyt edelliseen vuoteen verrattuna. Työnvälitystoimistoon työttömiksi ilmoittautuneiden naisten lukumäärä oli kevättalvella suurin huhtikuussa, jolloin ilmoittautuneita oli 1,968, ja syystalvella joulukuun alussa, jolloin ilmoittautuneiden lukumäärä oli kasvanut 2,884:ksi, vastaavien maksimilukujen edellisenä vuonna ollessa 1,057 ja 1,520.

Kurssitoiminta. Johtokunnan tekemien ehdotusten ja suunnitelmien pohjalla kaupunginhallitus hyväksyi vuoden 1932 aikana toimeenpantaviksi allamainitun taulukon osoittamat kurssit:

Kurssien osoite.	Myönnetty määräraha, Smk.	Kurssien toiminta-aika.	Kurssilais- ten arvioitu lukumäärä.	Bruttomenot, Smk.	Tulot, Smk.	Nettomot, Smk.
A m m a t t i k u r s s i t .						
Suvilahden kasarmi	356,000	7/1-31/5	150	324,485	20 26,125	40 298,359
»	175,000	15/9-31/12	100	181,366	20 17,143	10 164,223
Kotkankatu 9	546,200	18/1-30/4	350	441,963	75 38,956	— 403,007
Pohjoisranta 2	1,175,000	15/9-31/12	605	750,882	35 45,136	70 705,745
T a l o u s k u r s s i t .						
Pohjoisranta 2		15/93-1/12	120	222,658	80 2,129	70 220,529
Kotkankatu 9	121,800	25/13-0/4	100	148,586	80 —	— 148,586
Yhteensä	2,374,000	—	—	2,069,943	10 129,490	90 1,940,452

Alla olevat numerot osoittavat kurssilaisten lukumäärän kunkin kuu-
kauden alussa sekä työtuntien yhteenlasketun lukumäärän niinä kuukausina,
jolloin kurssit olivat toiminnassa:

	Ammatti- kurssilaisia.	Talous- kurssi- laisia.	Kurssilai- sia kaik- kiaan.	Työ- tunteja.
Tammikuu	—	—	—	24,912.5
Helmikuu	489	91	580	74,874.5
Maaliskuu	471	96	567	84,144.5
Huhtikuu	436	93	529	76,022.0
Toukokuu	154	—	154	20,900.5
Syyskuu	—	—	—	18,985.5
Lokakuu	382	75	457	78,587.0
Marraskuu	651	123	774	133,541.0
Joulukuu	696	123	819	113,549.0

Kunkin kurssin päätyttyä annettiin siitä lopputilityksen mukana raha-
toimistolle yksityiskohtainen selostus.

Erikoisesti mainittakoon, että työttömyyden koko maassa yhä lisään-
tyessä sosialiministeriön taholta kiinnitettiin entistä suurempaa huomiota
myöskin ammattikurssien toimintaan, sekä samalla asetettiin uusia vaatimuk-
sia niiden valtion apurahan saamiseen nähden. Sanotusta syystä socialimi-
nisteriöön nimitettiin erikoinen ammattikurssien tarkastaja.

Ammattikurssien kaluston ja jäljelle jääneiden tarveaineiden sekä valmis-
teiden arvo laadittujen kalustoluetteloiden mukaan per joulukuun 31 p:nä
1932 oli 142,563: 85 markkaa.

Loppukatsaus. Työtuvan samoinkuin ammattikurssienkin toiminta
tapahtui kertomusvuonna johtokunnan mielestä kaikinpuolin tyydyttävästi;
kehitystä parempaan työtehoon ja parempiin työntuloksiin oli todettavissa.
Mitä erikoisesti työtupa tulee, on huomattava, vaikkakin kertomusvuoden
tappio oli edellisen vuoden tappiota suurempi, että työntekijäin lukumäärän
lisääntyessä menot henkilöä kohden keskimäärin laskettuina alenivat, tehden
menot kutakin työntekijää ja työpäivää kohden 11:63 markkaa vastaten 12:49
markkaa edellisellä vuonna ja, mikä on tärkeintä, että täten on työttömyyttä
osaltaan voitu huomattavasti lieventää työkykyisten naisten keskuudessa
järjestämällä heille ansiotyötä.